

ἀπομοναχός του. Ἄς μὴν ἀδικηθῆ καὶ πεθαμμένος αὐτός· ποῦ καὶ ζωντανός ποτέ· του δὲ δικαιοῦθηκε.

Χαλαντρίτσα—Πάτρας, 9. 4. 13.

Σὲ χαιρετῶ
Γ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ

ΜΙΑ ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ (*)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΛΟΥΔΑΣ

Ἀνθυπολοχαγός 8ου πεζικοῦ
συντάγματος
ἡρωϊκῶς πεσὼν ἐν Μανωλιάσῃ
τῇ 20 Φεβρουαρίου 1913

Αὐτὰ τὰ ἴδια γράμματα χαραγμένα μετὰ τὸ ἴδιό μου τὸ χέρι ἐπάνω στὸ σταυρὸ ποῦ τὸν διώρθωσα μόνος μου μετὰ σάνδια ἀπὸ μιὰ κάσα φυσιογύλιον, αὐτὸ τὸ ἀπαίσιο βράδυ, ποῦ ἦσαν οὐ νεκρός, ἀγαπημένη μου Βασίλη, σοῦ τὰ προσέφερα γιὰ τελευταίον δῶρο, ὅταν μετὰ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια σῆθαίφα ἐκεῖ στὸ ἐρημικὸ ἐκκλησάκι τοῦ Θωρακισιοῦ. Τώρα ποῦ ἔφυγα ἀπὸ ἑκεῖ καὶ σάφησα μόνος μέσα στὴν ψυχρὴ ἀγκαλιὰ τῆς ἐνδοξῆς γῆς ποῦ τὴν ἐπότισες καὶ τὴν ἐδόξασες μετὰ τὸ αἷμα σου, τώρα κάθουμαι καὶ ἐγὼ πάντα μόνος καὶ συλλογίζομαι τί λόγια νὰ βρῶ γιὰ νὰ θρηνήσω τὰ νεκρὰ σου καὶ τὴν παλληκαριά σου, γιὰ νὰ θρηνήσω γιὰ τὴ μεγάλη στέρηση ποῦ ἔπαθε ἡ Πατρίδα μας μετὰ τὸ θάνατό σου, ἡρώα μου. Ὅταν συλλογίζομαι τὰ τελευταῖα λόγια ποῦ μοῦ εἶπες, ἔταν τὴν παραμονὴ τῆς ἐφόδου σὲ ἀπεχαιρέτιζα καὶ σὲ εὐχόμουν μετὰ τὸ καλὸ νάνταμωθοῦμε στὰ Γιάννενα· «νὰ ἴδουμε, μοῦ εἶπες, ἢ στὰ Γιάννενα ἢ σὲ καμμιά χαράδρα νὰ μοῦ ψάλλῃς τρισάγιο...» ποῦ τόσο πολὺ μέπικρανες, θέλω νὰ θρηνώ θέλω νὰ κλαίω παντοτεινά, ἀλλὰ κάποια δύναμη ὑπερφυσικὴ ποῦ λέγεται «Πατρίδα» δὲ μᾶφίνει· ἐνῶ ἐγὼ θέλω νὰ κλαίω, ἐκεῖνη εἶναι γελαστή· τὴ βλέπω πάντα νὰ στέκη ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸν τάφο σου καὶ νὰ στεφανώνη τὴν πέτρα ποῦ σὲ σκεπάζει μένα ἀθάνατος στεφάνι γενομένο ἀπὸ βλαστάρια δάφνης καὶ ἀπὸ ἀγριολούλουδα ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ εἶναι ἀνάμεσα στοὺς βράχους ποῦ τοὺς ἐκοκκίνισες μετὰ

(*) Σημ. τοῦ «Νοῦμᾶ». Ἡ νεκρολογία αὕτη εἶναι γραμμένη ἀπὸ ἕναν παπᾶ καὶ μᾶς τὴν ἔδωκε ὁ φίλος κ. Ἀντρέας Καρκαβίτσας. Εἶναι γραμμένη στὴ δημοτικὴ καὶ ἔρχεται ἔτσι σὰ συμπλήρωμα στὰ δύο γράμματα ποῦ τυπώσαμε στὴν 64 σελίδα. Ἐπειδὴ ἀπ' τούτους στρατιωτικούς, ἔρχονται καὶ οἱ παπᾶδες νὰ μιλήσουν ζωντανὰ καὶ ἔθιμά. Νᾶ, τί κατάφερε ὁ πόλεμος.

αἱμά σου. Ὅταν μετὰ βλέπη ἐμένα νὰ κλαίω, μοῦ λέει μετὰ θυμῶ... «Γιὰ κείνους ποῦ ἀρρωσταίνουν στὸ σπῆτι τους καὶ πεθαίνουν στὸ κρεβάτι τους καὶ τριγύρω τους εἶναι οἱ γονεῖς τους ἢ τὰ δέξερφα τους ἢ τὰ παιδιὰ τους ἢ οἱ συγγενεῖς τους, γιὰ κείνους πῆγαινε νὰ θρηνήσῃς καὶ νὰ κλάψῃς· γιὰ τὰ παλληκάρια αὐτὰ ποῦ τόσοι μῆνες ἐβάσταξαν μετὰ χαρὰ ἐπάνω στὰ χιόνια καὶ στὸ κρῶ καὶ στὸ τέλος γιὰ τὴν τιμὴν σου καὶ τὴ δόξα σου ἔχυσαν τὸ αἷμα τους, γι' αὐτοὺς νὰ μὴ θρηνήσῃς, παρὰ νὰ γελάς καὶ νὰ χαίρῃς καὶ νὰ λές τιμὴν καὶ δόξα στὸ ὄνομά τους, τιμὴν καὶ δόξα στοὺς γονεῖς ποῦ τοὺς ἐγέννησαν!»

Τιμὴν καὶ δόξα λοιπόν, Βασίλη, στὸ ὄνομά σου! Τὸ τρισένδοξο στεφάνι, ποῦ σοῦ ἐχάρισε ἡ Πατρίδα, θὰ μένη αἰώνια στὸν τάφο σου, ὅσο ζῆ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος καὶ ἡ ἱστορία, καὶ θὰ ἐμπνέη στίς ψυχὰς τῶν παιδιῶν τοῦ μέλλοντος τὸν ἡρωϊσμὸ καὶ τὴν αὐταπάρνηση γιὰ νὰ δοξάσουν καὶ νὰ μεγαλύνουν καὶ αὐτὰ τὴν Πατρίδα.

ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΚΑΤΟΥΛΟΣ

ΘΡΗΝΕΙ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

Κλάψετε· κλάψτε, Χάριτες καὶ σεῖς Ἀγάπες κλάψτε· κλάψετε, κλάψετε ὅλοι ἐσεῖς ἀγαπημένοι ἀνθρώποι. Δὲ ζεῖ πιά τὸ μορφο πουλί τῆς φίλης μου, δὲν εἶναι πάει τῆς Λεσβίας μου ἡ χαρὰ, πάει τὸ πουλάκι ἐκεῖνο ποῦ πιότερο ἀπ' τὰ μάτια τῆς ἐλάτρευε τὰ ὄρατα. Καὶ τόσο εἶταν χορούμενο καὶ τόσο πιά εἶχε μάθει τὴν ὁμορφὴν ἐρωμένην του, τόσο σὺ μιὰ παιδοῦλα ποῦ ξέρει τὴ μητέρα τῆς. Ποιὲ τὰ γονατὰ τῆς δὲν ἄφινε, μὰ πότε δῶ καὶ πότε κεῖ πετώντας καλοῦσε τὴ Λεσβία του μετὰ τὸ κελᾶϊδίμα του. Καὶ τώρα, τῶρ' ἀκολουθεῖ τὸ μαυρὸ μονοπάτι ποῦ πάει στοὺς τόπους ὅπου λέν πῶς γυρισμὸ δὲν ἔχουν. Καταραμένα νᾶσαστε σκοιᾶδια τοῦ Ἰενάρου, ἐσεῖς ποῦ τρῶτε ἀλύπητα τὸ κάθε ὄρατο στὸν κόσμον. Καὶ εἶτανε τόσο λατρευτὸ σὲ μετ' ὅτι μοῦ ἀρτάζετε! Ὡ σὺ καμὲ καὶ ὁ δύστοχο πουλάκι μου, γιὰ σένα τὰγαπημένα καὶ ὁμορρα τῆς φίλης μου ματάκια, τὰ βλέπουν τώρα κόκκινα, πλημμυρισμένα δάκρυα!

Μεταφραστὴς ΑΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΔΑΣ

(*) Τὸ γράψε σὺν πέθανε τὸ πουλί τῆς ἐρωμένης του.

“ΓΡΑΜΜΑΤΑ”

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Τόμος Δεύτερος (400-450 σελίδες)

Συντροφιμὴ φρ. 10. πρὸ οὐλῆου ἑα.

Διεύθυνσις: «Grammata» B. R. 1146. Alexandrie (Egypte)